

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका : सत्र जुलै - ऑक्टोबर २०२०
Preparatory Programme Prospectus : Session July - October 2020

शिक्षणक्रम <i>Programme</i>	माध्यम <i>Medium</i>	शिक्षणक्रम संकेतांक <i>Programme Code</i>
पूर्वतयारी शिक्षणक्रम	मराठी	C01
पूर्वतयारी शिक्षणक्रम	उर्दू	C03
Preparatory Programme	English	C15

सत्र : जुलै - ऑक्टोबर २०२०

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम : माहितीपुस्तिका

अनुक्रमणिका

शैक्षणिक वेळापत्रक	३
१. शिक्षणक्रमाविषयी	५
१.१ शिक्षणक्रमाची संरचना	
१.२ अध्ययनपद्धती	
२. प्रवेश-प्रक्रिया	६
२.१ प्रवेश-पात्रता	
२.२ शुल्क	
२.३ शुल्क माफी / शुल्क सवलत	
२.४ कालावधी	
२.५ माध्यम	
३. मूल्यमापन प्रक्रिया	७
४. नोंदणी प्रक्रिया	७
५. विभागीय केंद्रे	९
६. परिशिष्टे	१०

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम : तुकडी जुलै - ऑक्टोबर, 2020

शैक्षणिक वेळापत्रक

- (1) ऑनलाईन प्रवेश सुरुवात दि. 11 जुलै, 2020
- (2) ऑनलाईन प्रवेश अंतिम दि. 31 ऑगस्ट, 2020

सदर कालावधीत नियमित शुल्कासह ऑनलाईन प्रवेश अर्ज सादर करता येईल. या कालावधीत कोणत्याही प्रकारे विलंब शुल्क अथवा अतिविलंब शुल्क आकारले जाणार नाही.

विद्यापीठ गीत

एक प्रतिज्ञा असे आमुची ज्ञानाची साधना ।
चिरंतन ज्ञानाची साधना ।
ज्ञान हेच संजीवन सान्या जगताच्या जीवना ॥ धृ ॥
ज्योत जागवू सुजाणतेची सकलांच्या अंतरी ।
तीच निवारील पटल तमाचे प्रभात सूर्यापरी ।
ज्ञानच देउळ, ज्ञानच दैवत, प्रगतीच्या पूजना ॥ १ ॥
नव्या युगाचा नव्या जगाचा ज्ञान धर्म आहे ।
त्यातच अमुच्या उजळ उद्याचे आश्वासन राहे ।
मुक्त करिल तो परंपरेच्या बंदिघरातुन मना ॥ २ ॥
हाच मंत्र नेईल आम्हाला दिव्य भविष्याकडे ।
न्यायनीतीचे पाऊल जेथे भेदाशी ना अडे ।
जे जे मंगल पावन त्याची जेथे आराधना ॥ ३ ॥

कुसुमाग्रज

Production

Shri. Anand Yadav
Manager, Print Production Centre, YCMOU, Nashik - 422 222

© 2020, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University

■ **First Publication** : January 2020

■ **Publisher** : Dr. Dinesh Bhonde

Registrar, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik

Anurath/AB20-009

१. शिक्षणक्रमाविषयी

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम उत्तीर्ण झाल्यानंतर आपणांस यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या पदवीपूर्व पाठवळीच्या अनेक प्रमाणपत्र, पदविका आणि पदवी शिक्षणक्रमांना प्रवेश घेता येईल.

१.१ शिक्षणक्रमाची संरचना

इयत्ता १२वी (किंवा जुनी इयत्ता ११ वी) उत्तीर्ण इतपत ज्यांचे शिक्षण झालेले नाही, त्यांना पदवी शिक्षणक्रमाला प्रवेश हवा असल्यास आधी पूर्वतयारी पूर्ण करणे आवश्यक आहे. यातील घटक पुढीलप्रमाणे आहेत.

पुस्तक १ : मूलभूत अध्ययन कौशल्य (OPN 001)

- घटक १ : अध्ययन कौशल्ये प्रकार आणि गरज
- घटक २ : अध्ययन प्रक्रिया आणि गरज
- घटक ३ : अध्ययन कसे करावे
- घटक ४ : श्रवण क्षमता
- घटक ५ : वाचन कौशल्ये
- घटक ६ : स्मरण कौशल्ये
- घटक ७ : लेखन कौशल्ये
- घटक ८ : ग्रंथालय तसेच संदर्भसामग्रीचा उपयोग
- घटक ९ : परीक्षेची तयारी

पुस्तक २ : मूलभूत भाषा कौशल्ये

- घटक १ : भाषेची संपन्नता
- घटक २ : मूलभूत संप्रेषण कौशल्ये
- घटक ३ : आशय, उद्देश आणि लेखनशैली
- घटक ४ : साहित्य, शास्त्रीय आणि समाजशास्त्रीय लेखनात भाषेचा वापर
- घटक ५ : काही निवडक गद्यांश

पुस्तक ३ : सर्वासाठी गणित (MAT 002)

- घटक १ : आपण गणित का शिकतो ?
- घटक २ : मूलभूत तत्त्वे
- घटक ३ : अपूर्णांक
- घटक ४ : दशांश
- घटक ५ : समीकरणे सोडविणे
- घटक ६ : मापन
- घटक ७ : तौलनिक गणित
- घटक ८ : सांख्यिकीय सामग्री आणि सामग्रीचे सादरीकरण
- घटक ९ : सांख्यिकीय सामग्रीचे चित्ररूप सादरीकरण
- घटक १० : संभाव्यता

१.२ अध्ययनपद्धती

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही; तसेच अध्ययन करण्यासाठी पूर्ण वेळ देता येत नाही. अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाने स्वतंत्रपणे अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे.

(१) स्वयं-अध्ययनाधिष्ठित पाठ्यपुस्तके. (२) तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन. (३) अध्ययन साहित्यात क्षेत्रीय कार्य, दैनंदिन जीवनातील अनुभव तपासण्याची सुविधा.

पाठ्यपुस्तकांचे वेगळेपण

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संचही देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्यांला स्वतःकडे कायम ठेवता येतात. ही स्वयं-अध्ययन पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. ह्या पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशी विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागणी केलेली असते. उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यादींच्या साहाय्याने विषयाची मांडणी सुबोधपणे करण्यात येते. तसेच पाठ्यांशाखाली काही प्रश्न दिलेले असतात, तो तो भाग वाचून झाल्यावर हे प्रश्न त्याने सोडविल्यास वाचलेला भाग आपल्याला कितपत समजला ह्याचा त्याला स्वतःलाच पडताळा घेता येतो. जर त्याला काही प्रश्न सोडविता आले नाहीत, तर त्याने तो भाग पुन्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकली नाहीत तर ते प्रश्न नोंदवून ठेवून अभ्यासकेंद्रावरील संपर्कसत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात.

संपर्कसत्रांचे स्वरूप

विद्यार्थ्यांला आपल्या सोईच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यतः सुटीच्या दिवशी किंवा कार्यालयीन वेळनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात. (अध्ययन काळात प्रत्येकी दोन तासांची एकूण १५ संपर्कसत्रे आयोजित केली जातात) त्या त्या विषयातील तज्ज्ञ-मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे नसते तर मार्गदर्शकाकडून विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांची /शंकांची उत्तरे मिळविणे, कठीण विषयावर चर्चा-परिसंवाद घडवून आणणे, वर्गपाठ-गृहपाठाच्या माध्यमांतून आपल्या प्रगतीविषयी विद्यार्थ्यांला माहिती घेता येणे, तसेच अभ्यासविषय अधिक दृढ करणे यासाठी मोबाईलच्या माध्यमांतूनही ही संपर्कसत्रे उपलब्ध असतील.

विद्यार्थ्यांने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेऊन स्वतःची अभ्यासपद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळणारा वेळ लक्षात घेऊन वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयाचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यास पद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्यांने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे.

२. प्रवेश-प्रक्रिया

२.१ प्रवेश-पात्रता

बारावीपर्यंत ज्यांचे शिक्षण होऊ शकले नाही, त्यांना या विद्यापीठातील सर्व पदवी/पदविका शिक्षणक्रमांच्या प्रथम वर्षास प्रवेश मिळविण्यासाठी पूर्वतयारीचा अभ्यासक्रम तयार करण्यात आला आहे. पूर्वतयारीसाठी पुढील पात्रताधारक प्रवेशास पात्र ठरतील.

(१) प्रवेश घेण्यासाठी उमेदवाराचे वय ३१ डिसेंबर रोजी १८ वर्षे पूर्ण असणे आवश्यक आहे.

(२) मराठी व इंग्रजी लेखन-वाचन करता येणे आवश्यक

अर्जासोबत **खालीलपैकी कोणत्याही एका** दाखल्याची प्रमाणित सत्यप्रत जोडावी .

(अ) शाळा सोडल्याचा दाखला - साक्षांकित झेरॉक्स
(आ) शाळेचा/कॉलेजचा बोनाफाईड दाखला - मूळ प्रत (इ) ग्रामपंचायत/नगरपरिषद/नगरपालिका यांच्याकडील जन्मनोंदीचा विहित नमुन्यातील दाखला - मूळ प्रत (टीप : या दाखल्यात अर्जदाराच्या नावाचा स्पष्ट उल्लेख असला पाहिजे.) (ई) एस.एस.सी. परीक्षेचे प्रवेशपत्र (रिसीट) - मूळ प्रत (उ) एस.एस.सी. परीक्षेचे प्रमाणपत्र - साक्षांकित प्रत (ऊ) केंद्रीय माध्य. शिक्षा परिषद, दिल्ली यांचे प्रमाणपत्र - साक्षांकित प्रत (ए) नॅशनल ओपन स्कूल, दिल्ली यांचे प्रमाणपत्र - साक्षांकित प्रत.

अत्यंत महत्त्वाचे : रेशन कार्ड, वाहन चालक परवाना, निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र अथवा तहसीलदार/कार्यकारी दंडाधिकारी/न्याय दंडाधिकारी यांच्यापुढे सादर केलेले प्रतिज्ञापत्र (Affidavit) जन्मतारखेसाठी ग्राह्य धरले जाणार नाही.

विशेष सूचना

खालीलपैकी कोणतीही एक शैक्षणिक पात्रता धारण करणाऱ्या व्यक्तींनी पूर्वतयारीसाठी प्रवेश घेऊ नये. त्यांना प्रथम वर्ष बी.ए./बी.कॉम., वृत्तपत्रविद्या पदवीसाठी सरळ प्रवेश घेता येईल, त्याकरिता त्यांनी संबंधित अभ्यासकेंद्र / विभागीय केंद्र अथवा मुख्यालयातील नोंदणी कक्षाशी संपर्क साधावा.

(अ) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाची इयत्ता बारावी (एच.एस.सी.) किंवा इतर राज्यांतील समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण.

(आ) १९७५ पूर्वीची माध्यमिक शालांत परीक्षा ११ वी (एस.एस.सी.) उत्तीर्ण.

(इ) ज्या पदविका/प्रमाणपत्र शिक्षणक्रमाच्या प्रवेशाला इयत्ता दहावी (एस.एस.सी.) उत्तीर्णतेची अट असते असा सलग २ ते ३ वर्षे मुदतीचा सरकारमान्य पदविका/प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम उत्तीर्ण. उदाहरणार्थ, डी.सी.ई., डी.एम.ई., डी.ई.ई., डी.फार्म, डेअरी टेक., टी.डी., ए.टी.डी., बी.ए.एम.एस., एन.सी.टी.व्ही.टी., आय.टी.आय., इत्यादी.

२.२ शुल्क

अभ्यासकेंद्र शुल्क	रु. १५०/-
विद्यापीठ शुल्क	रु. ६००/-
एकूण शुल्क	रु. ७५०/-

०१. वरील शुल्काव्यतिरिक्त जादा शुल्क देऊ नये. जादा शुल्क दिल्यास त्यास विद्यापीठ जबाबदार राहणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी. शुल्क 'ना परतावा' स्वरूपाचे आहे. काही कारणास्तव आपला अर्ज बाद ठरल्यास आपले शुल्क विद्यापीठात जमा होईल. ते कुठल्याही परिस्थितीत परत मिळणार नाही अथवा इतर शिक्षणक्रमासाठी वर्गही केले जाणार नाही.

०२. विद्यापीठ शुल्काची रक्कम विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या ऑनलाईन पद्धतीने भरावी.

०३. अभ्यासकेंद्र शुल्काची रक्कम अभ्यासकेंद्राने निर्धारित केलेल्या पद्धतीने भरावी.

०४. एखाद्या अभ्यासकेंद्रावर पुरेशी विद्यार्थीसंख्या नसल्यास सदर अभ्यासकेंद्राला त्यापुढील वर्षासाठी परवानगी नाकारली जाऊ शकते. त्यामुळे अशा केंद्रावरील विद्यार्थ्यांना जवळच्या केंद्रावर वर्ग करण्यात येईल अशा केंद्रांवरील विद्यार्थ्यांची परीक्षा विद्यापीठाच्या परीक्षा कक्षाने निर्धारित केलेल्या परीक्षाकेंद्रावर घेण्यात येईल, याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

०५. **नाव बदलाबाबत** : महिला विद्यार्थी विवाहित असल्यास पतीचे नाव लावताना नाव बदलल्याचा पुरावा अर्जासोबत जोडावा (फक्त गॅझेटमधील पुरावाच ग्राह्य धरला जाईल).

२.३ शुल्क माफी / शुल्क सवलत

०१. **अंध, अपंग, मूकबधिर आणि कर्णबधिर विद्यार्थी**

अर्जदारांनी सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या सही - शिक्ष्याचे प्रमाणपत्र सादर केल्यास शंभर टक्के शुल्क माफीचा लाभ मिळू शकतो.

०२. आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या पाल्यांना शंभर टक्के शुल्क माफ आहे. त्यासाठी अधिकृत दाखला सादर करणे आवश्यक आहे.

०३. यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या कायम सेवेत कार्यरत असलेले कर्मचारी व त्यांचे परिवारजन (स्वतः, पती/पत्नी, दोनपेक्षा अधिक नाही इतकी अवलंबून असलेली अपत्ये) यांचेसाठी एकूण शिक्षणक्रम शुल्कापैकी विद्यापीठ हिशशाच्या शुल्कात पन्नास टक्के (५०%) शुल्क सवलत लागू आहे. यासाठी सुरुवातीला १०० टक्के शुल्क भरावे लागते. त्यानंतर ५० टक्के शुल्क सवलतीसाठी लेखी अर्ज सादर करावा लागतो.

०४. कारागृहातील बंदिजनांना विनाशुल्क प्रवेश देण्यात येतो.

२.४ कालावधी

नोंदणी कालावधी प्रवेश घेतल्यापासून कमाल दोन वर्षांचा आहे. या दोन वर्षांत पूर्वतयारी यशस्वीरित्या पूर्ण न केल्यास पुन्हा नव्याने प्रवेश घ्यावा लागतो. नोंदणी कालावधीत विद्यार्थ्यांस जास्तीत जास्त ४ परीक्षा (१ नियमित + ३ पुनर्परीक्षा) देता येतात.

पूर्वतयारी - पुनर्परीक्षेबाबत सूचना

कोणासाठी : (अ) प्रवेश घेऊनही अंतिम परीक्षेस बसता आले नाही अशांसाठी. (आ) प्रथम/द्वितीय/तृतीय प्रयत्नांत उत्तीर्ण होऊ न शकलेल्यांसाठी पुढील तुकडीच्या अंतिम परीक्षेच्या वेळी पूर्वतयारी पुनर्परीक्षार्थीने परीक्षा-अर्ज पुनर्परीक्षा देण्याकरिता विद्यापीठाचे संकेतस्थळ पहावे.

२.५ माध्यम

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम हा इंग्रजी, मराठी आणि उर्दू माध्यमातून उपलब्ध आहे. या माध्यमांसाठी शिक्षणक्रम संकेतांक मुखपृष्ठावर उपलब्ध आहेत.

३. मूल्यमापन प्रक्रिया

- १०० गुणांची अंतिम परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येईल. यात ५० गुणांचे वस्तुनिष्ठ प्रश्न असतील व ५० गुणांचे वर्णनात्मक प्रश्न असतील.
- या परीक्षेचा कालावधी ३ तासाचा असेल.
- विद्यार्थ्यांस त्याने निवडलेल्या केंद्रावरच परीक्षा द्यावी लागेल.
- हा शिक्षणक्रम यशस्वीरित्या उत्तीर्ण होण्यासाठी किमान ४०% गुण प्राप्त करणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षेस अनुपस्थित राहिलेल्या व अनुत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना रुपये ५००/- भरून पुन्हा परीक्षा देता येईल. परीक्षेचे वेळापत्रक व परीक्षा अर्ज विद्यापीठाच्या <http://ycmou.digitaluniversity.ac> संकेतस्थळावर उपलब्ध असेल. हा परीक्षा अर्ज फक्त पुनर्परीक्षार्थ्यांनीच भरावा.

४. नोंदणी प्रक्रिया

या शिक्षणक्रमाची प्रवेशप्रक्रिया ऑनलाइन पद्धतीने राबविण्यात येत आहे. खालील सूचनांचे आपण काटेकोरपणे पालन करावे.

- (१) माहितीपुस्तिकेचा बारकाईने अभ्यास करावा. आपण शिक्षणक्रमाच्या प्रवेशास पात्र आहात याची खात्री आणि आपण पात्र असल्याचा पुरावा म्हणून खालील दस्तऐवजांची स्कॅन प्रत मिळवावी.

- (अ) जन्मतारखेचा दाखला (वाहन परवाना किंवा पॅनकार्ड किंवा शाळा सोडल्याचा दाखला किंवा पासपोर्ट किंवा इलेक्शन कार्ड).

- (आ) पात्रतेच्या परीक्षेचे गुणपत्रक किंवा प्रमाणपत्र.

- (इ) जर पात्रतेसाठी प्रवेश परीक्षा आवश्यक असेल तर सदरची प्रवेश परीक्षा पात्र झाल्याचे प्रमाणपत्र.

- (ई) जर आपण मागासवर्गीय उमेदवार असाल तर आपल्या संवर्गासंदर्भातील नियमाप्रमाणे जातीचा दाखला, जात पडताळणी, नॉन क्रिमिलेअर सर्टिफिकेट, इत्यादी.

- (उ) जर आपण अपंगत्व असलेले (उदा. अंधत्व असलेले विद्यार्थी असाल तर आपले अपंगत्व दर्शविणारी कागदपत्रे).

- (२) आपणास किमान ७२ डीपीआय या रिझॉल्युशन बरहुकूम वरील सर्व दस्तऐवजांची स्कॅनिंग करणे आवश्यक आहे. यासाठी आपण आपल्या मित्रांची किंवा अभ्यासकेंद्राची मदत घेऊ शकता.

- (३) आपणाकडे चालू स्थितीत असलेला भ्रमणध्वनी क्रमांक आणि वैध इ-मेल आयडी असणे गरजेचे आहे. इ-मेल आयडी मिळविण्यासाठी आपण gmail.com, outlook.com, rediffmail.com किंवा yahoo.com यासारख्या संकेतस्थळांवर भेट देऊन विनाशुल्क इ-मेल आयडी मिळवू शकतात. यांचा वापर आपणांस पासवर्ड, प्रवेशाची स्थिती, इत्यादी माहिती मिळविण्यासाठी केला जातो.

- (४) आपणास विद्यापीठाचे शुल्क भरण्यासाठी डेबिट कार्ड किंवा क्रेडिट कार्ड किंवा इंटरनेट बँकिंग किंवा मोबाईल मनी आयडेंटिफायर (MMID) यांचा वापर करता येईल. आपण कोणत्या मार्गाने भरणा करता यावर अवलंबून राहून बँकांचे सेवाशुल्क भरावे लागेल. सदरचे बँकेचे शुल्क हे विद्यापीठ शुल्काच्या व्यतिरिक्त असतील. आपण आपल्या स्वतःच्या बँक खात्यामधूनच इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने शुल्काचा भरणा करावा असा आमचा सल्ला आहे कारण जर आपले शुल्क (विद्यापीठ आपली जबाबदारी काही तांत्रिक अडचणींमुळे पूर्ण करू शकत नसल्यास) परत करावे लागल्यास सदरचे शुल्क आपण ज्या खात्यातून विद्यापीठास शुल्क भरणा केली होती त्याच खात्यात शुल्काची परतफेड केली जाते. आपल्या स्वतःचे खाते असल्यास आपणास या सुविधेचा वापर करता येईल.

- (५) स्वतःचे बचत खाते नसल्यास आपण शून्य बॅलन्स असलेले डेबिट कार्ड किंवा नेट बँकिंग फॅसिलिटी असलेले बचत खाते उघडू शकता. या खात्यांमध्ये किमान शिल्लक ठेवणे अनिवार्य नसते.

- (६) नोंदणी प्रक्रियेसाठी इंटरनेट जोडणी असलेली संगणकाची सेवा घ्यावी लागते. जर तुमच्याकडे अशा प्रकारचे संगणक नसतील तर आपण सायबर कॅफे किंवा अभ्यासकेंद्रे किंवा मित्राकडील उपलब्ध संगणकाचा वापर करू शकता.

- (७) आपण वर नमूद केल्याप्रमाणे पूर्वतयारी केल्यानंतर ऑनलाइन प्रवेशप्रक्रियेकडे वळू शकता. यासाठी आपण विद्यापीठाचे संकेतस्थळ <http://ycmou.digitaluniversity.ac> येथे क्लिक करा.
- (८) आपण सर्व तपशील ऑनलाइन पद्धतीने सादर केल्यानंतर संगणकीय प्रणाली आपणांस स्कॅन केलेली कागदपत्रे सादर करण्यास (अपलोड करण्यास) सूचना करेल. आपण सादर केलेल्या माहितीप्रमाणे आपणांस कोणकोणती कागदपत्रे सादर करावयाची आहेत याचा स्वयंचलित पद्धतीने अभ्यास करून संगणकीय प्रणाली सादर करावयाच्या कागदपत्रांचा तपशील ठरविते.
- (९) सर्व कागदपत्रे अपलोड केल्यानंतर आपण इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने (डेबिट कार्ड किंवा क्रेडिट कार्ड किंवा नेट बँकिंग किंवा मोबाईल बँकिंग) पद्धतीने विद्यापीठ शुल्काचा भरणा कराल. ऑनलाइन पेमेंट गेटवे वापरून भरणा कसा करावयाचा याबाबत एक पुस्तिका विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.
- (१०) आपणास ट्रॅन्झॅक्शन नंबर आपल्या विद्यापीठाच्या युजर आयडीवर लॉग इन करून सादर करता येईल.
- (११) आपण सादर केलेल्या कागदपत्रांची विद्यापीठ स्तरावरील छाननी झाल्यानंतर आपला प्रवेश निश्चित केला जाईल याची नोंद घ्यावी.
- (१२) ऑनलाइन प्रवेश नोंदणी प्रक्रियेसाठीच्या अधिक माहितीसाठी संकेत स्थळावरील Presentations टॅब मधील Online Admission च्या Presentation ला भेट द्यावी.

५. विभागीय केंद्रे			
क्र.	विभाग	संपर्कसाठी पत्ता	दूरध्वनी
(१)	अमरावती	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे अमरावती विभागीय केंद्र, व्ही. एम. व्ही. ते वलगाव रोड, पोस्ट व्ही. एम. व्ही. अमरावती - ४४४ ६०४	(०७२१) कार्या : २५३१४४५ २५३१२१० फॅक्स : २५३१४४४
(२)	औरंगाबाद	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे औरंगाबाद विभागीय केंद्र, सर्वे नं.४१, सैनिकी मुलांच्या वसतिगृहाच्या पूर्वेस, नंदनवन कॉलनी, छावणी औरंगाबाद - ४३१ ००२	(०२४०) कार्या : २३७१०६६ कार्या : २३७१०७७ फॅक्स : २३७१०८८
(३)	मुंबई	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे मुंबई विभागीय केंद्र, द्वारा : जगन्नाथ शंकरशेठ म.न.पा.ची मराठी प्राथमिक शाळा, दुसरा मजला फ्रेअर ब्रीज (साऊथ) नाना चौक, ग्रॅंट रोड, मुंबई - ४०० ००७	(०२२) कार्या : २३८७४१८६ २३८७४१७७ २३८२६१३५ फॅक्स : २३८१३२५६
(४)	नागपूर	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे नागपूर विभागीय केंद्र, राव बहादूर डी. लक्ष्मीनारायण बंगला विद्यापीठ क्रीडा परिसर, लॉ कॉलेज कॅम्पस, अमरावती रोड, रवीनगर चौक, नागपूर - ४४० ००१	(०७१२) कार्या : २५५३७२४ २५५३७२५ फॅक्स : २५५३७२५
(५)	नाशिक	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे नाशिक विभागीय केंद्र, महानगरपालिकेची जुनी इमारत, दुसरा मजला नवीन पंडित कॉलनी, नाशिक - ४२२ ००२	(०२५३) कार्या : २३१७०६३ फॅक्स : २५७६७५६

क्र.	विभाग	संपर्कसाठी पत्ता	दूरध्वनी
(६)	पुणे	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे पुणे विभागीय केंद्र, शाहीर अण्णाभाऊ साठे प्रशालागृह, महानगरपालिकेची शाळा क्र. ५ (मुलांची), ६५४, सदाशिव पेठ हौदासमोर, कुमठेकर मार्ग, पुणे - ४११ ०३०	(०२०) कार्या : २४४५७९१४ फॅक्स : २४४९११०७
(७)	कोल्हापूर	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे कोल्हापूर विभागीय केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ परिसर, पोस्ट ऑफिसजवळ, विद्यानगर, कोल्हापूर - ४१६ ००४	(०२३१) कार्या : २६०७०२२ फॅक्स : २६०७०२३
(८)	नांदेड	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे नांदेड विभागीय केंद्र स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ क्रीडा इमारत, नांदेड - ४३२ ६०६	कार्या : (०२४६२) २२९९४० २८३०३८ फॅक्स : २२९९५०

संपर्कसाठी

विद्यार्थ्यांनी त्यांची ज्या विभागासंबंधी समस्या असेल त्याच विभागात संपर्क साधून आपल्या समस्यांचे निराकरण करून घ्यावे.

- (१) माहितीपुस्तिका, प्रवेश-अर्ज
 - (अ) विद्यापीठाचे संकेतस्थळ
 - (आ) विभागीय संचालक, विभागीय केंद्र
- (२) अभ्यासक्रम विषयातील आणि इतर शैक्षणिक अडचणी संचालक, मानव्यविद्या व सामाजिकशास्त्रे विद्याशाखा दूरध्वनी : (०२५३) २२३१४७५
- (३) ओळखपत्र, पावती, बोनाफाईड प्रमाणपत्र अभ्यासकेंद्र संयोजक
- (४) नोंदणी, कायम नोंदणी क्रमांक, प्रवेशपत्र संबंधित विभागीय केंद्र
- (५) पुस्तक, अध्ययनसाहित्य कार्यपुस्तिका भांडार व्यवस्थापक, य. च. म. मुक्त विद्यापीठ दूरध्वनी : (०२५३) २२३०१०७, फॅक्स : २२३०१०७
- (६) परीक्षा, पुनर्परीक्षार्थीसाठी परीक्षा-अर्ज, निकाल/गुणपत्रक, इत्यादी.
परीक्षा नियंत्रक, परीक्षा विभाग, दूरध्वनी : (०२५३) २२३०७१६
फॅक्स : (०२५३) २२३१७१६

परिशिष्ट १ : उमेदवार / विद्यार्थी करारनामा

उमेदवार / विद्यार्थी करारनामा

हा करार विद्यार्थी किंवा उमेदवार आणि यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ (यचममुवि) यांच्यामध्ये, विद्यार्थी / उमेदवार याने 'Accept' ह्या बटनावर क्लिक केल्यामुळे आपोआप अस्तित्वात आलेला आणि दोन्ही पक्षांना मान्य, कबूल आणि वैध असलेला मानण्यात येईल.

या करारनाम्यात 'उमेदवार' या संज्ञेचा वापर अशा व्यक्तींसाठी करण्यात आला आहे की जो यचममुविमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमात प्रवेश घेऊ इच्छितो आणि 'विद्यार्थी' या संज्ञेचा वापर अशा व्यक्तींसाठी करण्यात आलेला आहे, ज्या व्यक्तीने यचममुविमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमास विहित पद्धतीचा अवलंब करून प्रवेश घेतला आहे.

उमेदवार असे मान्य व कबूल करितो की,

- १) त्याने माहितीपुस्तिका तसेच संगणक पडद्यावर उपलब्ध असलेल्या मजकुराचा, माहितीचा, सूचनांचा व्यवस्थित पद्धतीने अभ्यास केला आहे आणि त्यानुसार योग्य त्या कृती केल्या आहेत.
- २) त्याने ही खात्री करून घेतलेली आहे की, त्याने निवडलेल्या शिक्षणक्रमास तो पात्र आहे आणि जर तो माहितीपुस्तिका आणि / किंवा संगणक पडद्यावर उपलब्ध माहितीप्रमाणे अपात्र ठरत असेल तर त्याचा प्रवेश ताबडतोब रद्द करण्यात येईल आणि त्याने विद्यापीठात भरलेले शुल्क त्यास आंशिक किंवा पूर्ण स्वरूपात परत मिळणार नाही.
- ३) त्याने त्यास अध्ययन साहित्य (पुस्तके) कोणत्या स्वरूपात (छापील पुस्तके, इ-बुक, मोबाईल ॲप, दृकश्राव्य फिती, ध्वनिफिती सीडीवर किंवा इंटरनेटवर उपलब्ध असलेला मजकूर) उपलब्ध होणार आहे याची माहिती माहितीपुस्तिकेच्या संबंधित भागातून मिळविली आहे. आणि सदर स्वरूपात अध्ययन साहित्य उपलब्ध होणार आहे याबाबत त्याचे कोणतेही आक्षेप नाहीत आणि तो यापुढे कधीही अध्ययन साहित्य माहितीपुस्तिकेत दिलेल्या स्वरूपापेक्षा वेगळ्या स्वरूपात मिळण्याची मागणी करणार नाही.
- ४) तो यचममुवि संदर्भातील कोणतीही तक्रार किंवा इतर कोणतेही निवेदन त्यास सादर करावयाचे असल्यास अशी तक्रार किंवा निवेदन तो यचममुविमार्फत उपलब्ध असलेल्या संगणकीय प्रणालीचा (युजर आयडीचा) वापर करून करेल. अशी तक्रार किंवा निवेदन तो तक्रार किंवा निवेदनाचे उद्भवणाऱ्या कारणांच्या दिनांकाच्या तीस दिवसांच्या आत संगणकीय प्रणालीचा वापर करूनच करेल.
- ५) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, विद्यापीठाला शिक्षणक्रम राबविण्याच्या नियमांमध्ये, धोरणांमध्ये, अध्ययन साहित्यामध्ये, पाठ्यक्रमात बदल करण्याचा अधिकार आहे आणि अशा नियमांमधील धोरणांमधील, अध्ययन साहित्यामधील, पाठ्यक्रमामधील बदल त्यास बंधनकारक असतील आणि याबाबत त्याची कोणतीही तक्रार असणार नाही.
- ६) तो शिक्षणक्रमाच्या कालावधीमध्ये विद्यापीठात नोंदविलेल्या त्याच्या भ्रमणध्वनी क्रमांकात बदल करणार नाही.
- ७) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, त्याने नोंदणीच्या वेळेस विद्यापीठात सादर केलेल्या माहितीत बदल करणे (फोटोग्राफ, भ्रमणध्वनी क्रमांक, जन्मतारीख, पत्ता, इत्यादीसाठी) योग्य ते शुल्क आकारण्याचे अधिकार विद्यापीठाने राखून ठेवले आहेत.
- ८) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, जर विद्यापीठास शासनाकडून (शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांसंदर्भात) त्याचे शुल्क प्राप्त झाले नाही तर अशा विद्यार्थ्यांना परीक्षा देण्यास मज्जाव करण्यात येईल आणि जर परीक्षा दिलेली असेल तर त्याचा निकाल तेव्हापर्यंत राखून ठेवण्यात येईल जेव्हापर्यंत त्याचे शुल्क विद्यापीठास प्राप्त होत नाही.
- ९) त्यास याचीही कल्पना आहे की, त्याच्याकडून कोणतीही असत्य, अपुरी माहिती दिली गेल्यास त्याचा प्रवेश रद्द करण्यात येईल आणि जर त्यास पदवी किंवा पदविका निर्गमित करण्यात आलेल्या असतील तर अशा प्रकारे असत्य, अपूर्ण माहिती मिळाल्याचे सिद्ध झाल्यानंतर त्याची पदवी, पदविका रद्दबातल करण्यात येईल.
- १०) तो विद्यापीठाचे संकेतस्थळ (ycmou.digitaluniversity.ac. OR ycmou.ac.in) येथे नियमितपणे भेट देईल आणि तेथे देण्यात आलेल्या शैक्षणिक किंवा प्रशासकीय स्वरूपाच्या सूचनांचे (उदाहरणार्थ, परीक्षा हॉलतिकीट डाऊनलोड करणे आणि त्याची छपाई करणे) काटेकोरपणे पालन करेल.
- ११) तो विद्यापीठाच्या शिक्षणक्रमाचा अभ्यास अपेक्षित असलेल्या परिश्रम, शिस्त, प्रामाणिकपणे करेल. तसेच आपले वर्तन विद्यापीठाचा सुयोग्य विद्यार्थ्यांप्रमाणे करेल आणि अशी कोणतीही कृती करणार नाही की जी विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांस शोभणार नाही.

परिशिष्ट २ : Candidate/Student Agreement at the time of Admission

Candidate/Student Agreement at the time of Admission

This is an agreement between the student or candidate and the YCMOU which is entered into by virtue of the candidate for admission clicking on “ACCEPT” button on the online admission portal at the time of admission to a program using online admission process.

In this agreement the term “candidate” is used to mean the person who proposes to take admission to a program in YCMOU and the term “student” is used to mean a person who has been admitted to a program of the YCMOU after fulfilling all the conditions thereof.

The candidate undertakes that -

1. He has gone through the prospectus and the on-screen narrations or directions and has sincerely responded to the on-screen directions.
2. He has ensured that he is eligible to the program to which he proposes to take admission and that if it is found otherwise, (that is, if he is found not to be fulfilling the conditions of the eligibility at any time as per the rules mentioned in the prospectus or the on-line narrations) his admission will be summarily cancelled and the fees paid to the university will not be refunded in part or in full.
3. The information about the medium/mode of delivery of the Study Material (for example printed books, e-books, mobile app, audio/video material available on internet or through CD/DVD, etc) has been duly studied by me in the relevant pages of the prospectus and I have no objection to the said mode of delivery. He shall not make any demands on the methods or medium of delivery other than that mentioned in the prospectus.
4. He shall make any representations to the YCMOU by logging on as a student in respect of any activities of grievances within a period of thirty days from the date of cause of the grievances or by an email to the university at the designated e-mail address.
5. He understands that the University reserves right to make changes in the rules or syllabi or learning material or any other policy matter as a matter of urgency and that such changes in the rules, syllabi or policy matters shall be binding and applicable on him and that he shall not make objections to such changes.
6. He shall not change his mobile number as registered with the University during the time of admission to the program.
7. He understands that the University shall levy charges on changes in profiles of the student, including the photograph, mobile number, date of birth, etc.
8. He understands that in case the University does not receive the fees from the Government (in case of Scholarship or Free-ship candidates), the student may be barred from taking examinations and his results shall not be declared till such time that the fees have been received.
9. He understands that any incorrect or incomplete information given by him is liable to cancellation of his admission or withdrawal of degree or diploma awarded to him as and when the university gets to know of such supply of incomplete or incorrect information.
10. He shall visit the University’s website (ycmou.digitaluniversity.ac and ycmou.ac.in) regularly and undertake necessary steps for academic and administrative purposes as expected from him including downloading of the examination hall ticket and printing the same.
11. He shall undertake the studies of the academic program with necessary industry, discipline and honesty and conduct himself with due dignity and shall do nothing which is unbecoming of a student of the YCMOU.

परिशिष्ट ३ : University Grants Commission Resolution (2004)

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
बहादुरशाह जाफर मार्ग
नई दिल्ली-११० ००२
UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADURSHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI-110002

F1-52/2000(CPP-II)
The Registrar / Director
Of all the Indian Universities
(Deemed, State, Central Universities /
Institutions of National importance)

5 MAY 2004

Subject : Recognition of Degrees awarded by Open Universities.

Sir/Madam,

There are a number of open Universities in the country offering various degrees/diploma through the mode of non-formal education. **The Open Universities have been established in the country by an Act of Parliament or State Legislature in accordance with the provisions contained in Section 2(f) of University Grants Commission Act, 1956. These universities are, therefore, empowered to award degrees in terms of Section 22(1) of the UGC Act, 1956.**

A circular was earlier issued vide UGC letter N.F.1-8/92(CPP) dated February, 1992 mentioning that the Certificate, Diplomas and Degrees awarded by Indira Gandhi National Open University are to be treated equivalent to the corresponding awards of the Universities in the country.

Attention is further invited to UGC circular No.F1-25/93(CPP-II) dated 28th July, 1993 (copy enclosed) for recognition of degrees and diplomas as well as transfer of credit for courses successfully completed by students between the two types of universities so that the mobility of students from Open University stream to traditional Universities is ensured without any difficulty.

The UGC has specified the nomenclature of degrees under Section 22(3) of the UGC Act, 1956 to ensure mandatory requirements viz. minimum essential academic inputs required for awarding such degrees. A copy of Gazette Notification regarding specification of degrees issued vide No.1-52/97(CPP-II) dated 31st January 2004 is enclosed. The details are also given in UGC Web site : www.ugc.ac.in

May, I therefore request you to treat the Degrees / Diploma / Certificates awarded by the Open Universities in conformity with the UGC notification on Specification of Degrees as equivalent to the corresponding awards of the traditional Universities in the country.

Yours faithfully

(Dr. Mrs. Pankaj Mittal)
Joint Secretary

Encl. : As Above

Copy to :

1. The Secretary, Government of India, Ministry of Human Resource Development, Department of Secondary Education and Higher Education, Shastri Bhavan, New Delhi-110001.
2. The Secretary, All Indian Council for Technical Education, I.G. Sports Complex, Indraprastha Estate, New Delhi
3. The Secretary, Association of Indian Universities (AIU), 16, Comrade Inderjit Gupta Marg, New Delhi -110002.
4. The Secretary, National Council for Teacher Education, I.G. Stadium, I. P. Estate, New Delhi-110002.
5. The Director of Distance Education Council, IGNOU Campus, Maidan Garhi, New Delhi-110068.
6. The Vice-Chancellor, Indira Gandhi National Open University, Maidan Garhi, New Delhi-110068.
7. The Vice-Chancellor, Dr. B. R. Ambedkar Open University, Road, No. 46, Jubilee Hills, Hyderabad (AP)
8. The Vice-Chancellor, Nalanda Open University, West Gandhi Maidan, Patna-800001 (Bihar)
9. The Vice-Chancellor, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Shahigaug, Ahmedabad-380003 (Gujarat)
10. The Vice-Chancellor, Karnataka State Open University, Manasagangotri, Mysore-570006 (Karnataka)
11. The Vice-Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik-422222 (Maharashtra)
12. The Vice-Chancellor, Kota Open University, Vardhaman Mahaveer Open University, Kota-324010 (Rajasthan)
13. The Vice-Chancellor, Netaji Subhash Open University, Kolkata-700020 (West Bengal)
14. The Vice-Chancellor, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal-462016 (M.P.)

(V.K. Jaiswal)
Under Secretary

परिशिष्ट ४ : G.R. of equivalency to 10th and 12th

यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक व
राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांची
प्रमाणपत्रे शासनसेवेसाठी समकक्ष म्हणून विचारात घेण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : आरजीडी-१५११/प्र.क्र.८९/१३,
मंत्रालय, विस्तार इमारत, मुंबई-४०००३२
दिनांक : २० मे, २०११.

वाचा

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : आरजीडी-१३९८/प्र.क्र.६७/९८/१३, दिनांक १० डिसेंबर, १९९८.
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : आरजीडी-१३०५/प्र.क्र.२४/२००५/१३, दिनांक १२ डिसेंबर, २००६.

शासन निर्णय :

- यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक येथून प्राप्त केलेली शैक्षणिक अर्हता शासकीय सेवेतील नियुक्तीसाठी ग्राह्य धरण्याबाबत सर्वसाधारण सूचना निर्गमित करण्याचे निदेश मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधीकरण, मुंबई यांनी श्री. राजेंद्र घुणकीकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन (मूळ अर्ज क्र. ६७०/२००८) वर दिले आहेत. त्यावर, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.
१. "ज्या पदांच्या सेवाप्रवेश नियमात १० वी/१२ वी (माध्यमिक/उच्च माध्यमिक) परीक्षा उत्तीर्ण असणे अशी किमान अर्हता विहित केलेली असेल त्या बाबतीत, महाराष्ट्र राज्य शिक्षण मंडळाची माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण नसलेला मात्र, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठाची पूर्व परीक्षा उत्तीर्ण होऊन पदवी परीक्षेचे प्रथम वर्ष उत्तीर्ण झालेला वा यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठातून पदवी धारण केलेला उमेदवार पात्र समजण्यात यावा."
 २. बृहन्मुंबईतील लिपिक-टंकलेखक पदावरील नियुक्तीसाठी विहित करण्यात आलेल्या सेवाप्रवेश नियमातील २ (इ) मध्ये "महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मंडळाने नियंत्रित केलेली माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा आणि या परीक्षेस समकक्ष घोषित केलेल्या इतर परीक्षा अंतर्भूत असल्याचे नमूद केले आहे." तसेच, उमेदवारांकडे महाराष्ट्र राज्यातील अधिवास प्रमाणपत्र असणेही आवश्यक आहे. राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्थान, नवी दिल्ली या विद्यालयाची माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण केलेल्या एका उमेदवाराने महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारणाकडे दाखल केलेल्या प्रकरणात (मूळ अर्ज क्रमांक २०४/२०१०) राज्य शासनाने लवकरात लवकर निर्णय घ्यावा, असे आदेश दिले आहेत. केंद्र शासनाने कायदान्वये स्थापन केलेल्या राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली (National Institution of Open Schooling, New Delhi) या विद्यालयाची माध्यमिक शालांत परीक्षा (किमान ५ विषयांसह) उत्तीर्ण केलेल्या उमेदवारांना शालेय शिक्षण विभागाने अकरावी प्रवेशासाठी पात्र ठरविले आहे. मात्र, शासन सेवेतील नियुक्तीसंदर्भात समकक्षतेबाबत कोणतेही आदेश नाहीत. केंद्रिय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने सर्व राज्यांना, राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली (National Institute of Open Schooling, New Delhi) यांच्याकडून दिली जाणारी प्रमाणपत्रे उच्च शिक्षण व नोकरीसाठी (Employment) ग्राह्य (समकक्ष) धरण्याबाबत कळविले आहे. ही बाब विचारात घेऊन, राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांच्यामार्फत माध्यमिक शालांत परीक्षेबाबत दिलेले प्रमाणपत्र, माध्यमिक शालांत परीक्षा अशी अर्हता असलेल्या पदांवर नियुक्तीसाठी ग्राह्य धरण्याची बाब देखील शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यावर, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत. "राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय संस्था, नवी दिल्ली यांची (मराठी व इंग्रजीसह किमान ५ विषयांसह) शालांत परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या व सदर प्रमाणपत्र (Secondary School Examination Certificate) धारण करणाऱ्या उमेदवारांनी, राज्य शासन सेवेमध्ये ज्या ज्या ठिकाणी माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण अशी अर्हता विहित केली असेल त्या त्या ठिकाणी शासन सेवेसाठी शालांत परीक्षा समकक्ष पात्रता आपोआप धारण केली आहे असे समजण्यात यावे."
 ३. त्यानुसार, सर्व नियुक्ती प्राधिकारी यांनी कार्यवाही करावी. हे आदेश या आदेशाच्या दिनांकापासून तात्काळ अंमलात येतील.
 ४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०११०५२०१३५१०४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बा. वि. निकम)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट ५ : एका पेक्षा अधिक शिक्षणक्रमांना प्रवेश

**DISTANCE EDUCATION COUNCIL
INDIRA GANDHI NATIONAL OPEN UNIVERSITY**

15983-16229

F.No.DEC/Notification/40.5.1.5/2012

Dated:01.11.2012

NOTIFICATION

Sub: Policy on pursuing two or more programmes simultaneously in various combinations - regarding.

The Distance Education Council in its 40th meeting held on 08.06.2012 has decided on the policy on pursuing two or more programmes simultaneously in various combinations. Two degree programmes cannot be allowed to be pursued simultaneously. However, a student can pursue two programmes simultaneously through distance or combination of distance and regular modes from the same or different University(ies)/ Institution(s) in various combinations, viz.,

1. One Degree and one Diploma/Post Graduate Diploma/Certificate
2. One Post Graduate Diploma and one Diploma/Certificate
3. One Diploma and one Certificate
4. Two Post Graduate Diplomas
5. Two Diplomas
6. Two Certificates

This is for information and adherence by all concerned.

(DIRECTOR)

To

VCs of all SOUs/ Heads of DEIs

3. The Registrar
YCMOU
Dnynagangotri, Near Gangapur Dam
Nashik-422 222,
MAHARASHTRA

Appendix - 6 : G.R. of Equivalency and Approval of State Govt. of Maharashtra for Degree's and Diploma's of Open Universities

मुक्त विद्यापीठाच्या पदव्यांना समकक्षता व शासनमान्यता

(१) अन्य विद्यापीठांच्या पदवींशी समकक्षता

मा. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य यांच्या पत्र क्र. समक (उ. शि.)/१०९४/३२८६१/मवि-१, दि. ३० ऑक्टोबर १९९५ च्या पत्रान्वये 'केंद्रीय किंवा राज्य विधिमंडळाने अधिनियमाद्वारे भारतातील विद्यापीठाने दिलेली पदवी/पदविका आणि संसदेने अधिनियमाद्वारे इतर शैक्षणिक संस्था प्रस्तावित केलेल्या आहेत किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम (१९५६) मधील कलम क्र. ३ अन्वये मानीव विद्यापीठे घोषित केली आहेत अशांच्या बाबतीत पदवी किंवा पदविका मान्यता देण्याबाबतचे औपचारिक आदेश विद्यापीठाने काढण्याची आवश्यकता नाही'.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ हे महाराष्ट्र राज्याच्या विधिमंडळाने अधिनियमाद्वारे (कायदा क्र. २०/१९८९) स्थापन केलेले विद्यापीठ असून त्यास विद्यापीठ अनुदान आयोगाचीही मान्यता आहे. त्यामुळे या विद्यापीठाची पदवी इतर विद्यापीठांच्या पदवींशी समकक्ष आहे.

(२) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता

विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांनी त्यांचे पत्र क्र. F/S-15/89 (CPP-I) दि. ८ डिसेंबर १९९२ नुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या १९५६ च्या कायद्यातील कलम १२-बी अन्वये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठास मान्यता दिली आहे.

(३) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची मान्यता

उपसचिव व परीक्षा नियंत्रक, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई यांच्या पत्र क्र. १४७७ (१७/१९९४/कक्ष) दि. १७ फेब्रुवारी १९९४ च्या पत्रातील मान्यतेसंबंधीचा मजकूर - 'यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ हे संविधिमान्य (Statutory) असल्यामुळे आपल्या विद्यापीठाच्या पदवीधर विद्यार्थ्यांकडून आलेले अर्ज देखील इतर मान्यताप्राप्त विद्यापीठांच्या पदवीधर उमेदवारांकडून आलेल्या अर्जांप्रमाणेच आयोगाकडून विचारात घेतले जातील'

मुक्त विद्यापीठाच्या पदवी/पदविकांना महाराष्ट्र शासन मान्यता

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता दिलेली विद्यापीठे

राज्य सेवेतील पदासाठी पदवी/पदविकास मान्यता

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय : क्रमांक आरजीडी-१३९४/प्र.क्र. २१/९४/१३, मंत्रालय, मुंबई
४०००३२, दिनांक ८ मार्च १९९५

वाचा : (१) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आरजीडी-१०६१/१८९६७/११४ - जे दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९

शासन निर्णय : महाराष्ट्र लोक सेवा आयोगाशी विचार विनिमय करून उपरोक्त दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९ च्या आदेशाद्वारे असा निर्णय घेण्यात आला होता की, केंद्र अथवा राज्य विधिमंडळाच्या अधिनियमाद्वारे स्थापित झालेली विद्यापीठे, संसदेच्या अधिनियमाद्वारे स्थापन झालेल्या इतर शैक्षणिक संस्था, किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत भाग ३ अन्वये जाहीर झालेली मानवी विद्यापीठे यांनी प्रदान केलेल्या पदव्या / पदविका तसेच भारतीय वैद्यकीय मंडळ अधिनियम, १९५६ च्या परिशिष्टांमध्ये अंतर्भूत केलेल्या वैद्यकीय व संलग्न विषयामधील पदव्या यांना शासकीय महाविद्यालयातील अध्यापकीय पदे वगळता, राज्यातील सेवा व पदांवरील भरतीसाठी आपोआप मान्यता प्राप्त झाली असल्याचे समजण्यात यावे.

(२) सदर आदेशासोबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता दिलेल्या वैधानिक विद्यापीठे व संस्थांची यादी जोडण्यात आली होती. आयोग मान्यताप्राप्त विद्यापीठे व संस्था यांची अद्ययावत यादी आता या आदेशासोबत जोडण्यात आली आहे. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक आरजीडी - १०६१/१८९६७/११४/जे दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९ मध्ये नमूद केलेल्या आणि वर परिच्छेद १ मध्ये उद्धृत केलेल्या हेतूसाठी सदर सर्व विद्यापीठे/संस्था यांनी प्रदान केलेल्या पदवी/पदविकांना आपोआप मान्यता देण्यात आल्याचे समजण्यात यावे.

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

डा. र. राणे

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- (१) राज्यपालांचे सचिव
- (२) मुख्य मंत्र्यांचे सचिव
- (३) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
- (४) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई
- (५) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, मुंबई
- (६) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- (७) अभिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- (८) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई
- (९) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई
- (१०) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- (११) सर्व मंत्रालयीन शिक्षण
- (१२) मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख
- (१३) अवर सचिव, भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, नवी दिल्ली
- (१४) निवड नस्ती

वाचा : महाराष्ट्र शासनाच्या उपरोक्त शासन निर्णय क्रमांक आर.जी.डी. १३९४/प्र.क्र.२१/९४/१३ मंत्रालय, मुंबई. दिनांक ८ मार्च १९९५ च्या सोबत जोडलेल्या यादीमध्ये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांची अनुक्रमांक १४६ वर नोंद करण्यात आलेली आहे.

Appendix - 7 : Letter of Recognition form UGC

APPENDIX 1

APPENDIX 1.1 : LETTER OF RECOGNITION FROM UGC

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADUR SHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI-110002.

NO. F.5-15/89 (OPP-I)

December, 1992

The Secretary
Govt. of Maharashtra
Higher and Technical
Education and Employment Deptt.
Mantralaya Annexe
Bombay- 400032.

Sub : Recognition of Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University,
Nashik for Central assistance under Section 12-B of the UGC Act, 1956.

Sir,

With reference to the correspondence resting with your letter No. MOJ/ 63003 (241/92) UNI dated 11th November, 1992 on the above subject, I am to say that the University Grants Commission has agreed to declare the Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University Nashik established under Maharashtra State Act No. XX of 1989, fit to receive Central assistance for all purposes including Institutional development in terms of the rules framed under Section 12-B of the UGC Act, 1956.

The receipt of the letter may please be acknowledged.

Yours faithfully,

Sd/xxx
(I J GUPTA)
JOINT SECRETARY

Copy to: -

1. The Vice - Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik-422005.
2. Secretary to the Govt. of India, Ministry of Human Resource Development (Deptt. of Education) New Delhi.
3. The Registrar, Indira Gandhi National Open University, Maidan Garhi, New Delhi- 110068.
4. The Secretary, Association of Indian Universities, 16, Kotla Marg, New Delhi- 110002.
5. Desk Officer (Meeting) / S.O.FD-II/S.O.SU-II/S.O.-I, Star, U.G.C. New Delhi.
6. All Officers /Sections, UGC New Delhi.

Sd/-
(D. D. Mehta)
SECTION OFFICER

परिशिष्ट - ८ : पोलीस शिपाई भरतीबाबत शासन निर्णय

क्र. प्रशि/पोशि-भरती/समकक्षता- मार्गदर्शन /२०११ 14632

मुंबई दि. १७/१०/२०११

संदर्भ :- शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. आरजीडी-१५११/प्र.क्र. ८९/१३,
दि. २०/०५/२०११

विषय :- पोलीस शिपाई भरती - २०११
शैक्षणिक अर्हतेच्या समकक्षेबाबत. . .

1 / OCT 2011

पोलीस शिपाई भरतीकरिता १०वी / १२वी (माध्यमिक / उच्च माध्यमिक परीक्षा उत्तीर्ण असणे अशी किमान अहंता विहीत करण्यात आली आहे. परंतु संदर्भाधीन दि. २०/०५/२०११ च्या शासन निर्णयानुसार यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक व राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांची प्रमाणपत्रे शासन सेवेसाठी समकक्ष म्हणून घोषित केली आहेत.

२. पोलीस भरती करिता आलेला उमेदवार जर १०वी अनुत्तीर्ण असेल परंतु तो संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार पोलीस भरती मध्ये आवेदन अर्ज भरण्यास पात्र ठरत असेल तरीही सद्या उपलब्ध असलेल्या ऑन लाईन सिस्टिम मध्ये उमेदवाराने १० वी या शैक्षणिक अर्हतेमध्ये नापास नमुद केल्यास सदर सिस्टिम उमेदवाराचा अर्ज स्विकारत नाही त्यामुळे तो उमेदवार पुढील आवेदन अर्ज भरू शकत नाही. याबाबत या कार्यालयास उमेदवारांच्या सदर* अडचणीबाबत बहुतेक घटकांकडून/ उमेदवारांकडून विचारणा करण्यात आली आहे. अशा उमेदवारांना ऑन लाईन आवेदन अर्ज भरणे शक्य व्हावे म्हणून खालील प्रमाणे मार्गदर्शन करण्यात येत आहे.

३. सदर उमेदवार वरील शासन निर्णयान्वये परीक्षेसाठी शैक्षणिक अर्हतेत समकक्ष म्हणून पात्र ठरत असल्याने अशा उमेदवारांनी ऑनलाईन अर्ज भरतांना शैक्षणिक अर्हता या रकान्यात १०वी उत्तीर्ण भोंद करून त्या नंतर उपलब्ध होणाऱ्या इतर या ऑप्शनवर यशवंतराव चव्हाण, मुक्त विद्यापीठ, पूर्व परीक्षा अस नमुद केल्यास तो पुढील आवेदन अर्ज भरू शकेल. तसेच १२ वी या शैक्षणिक अर्हते मध्ये इतर या ऑप्शनवर यशवंतराव चव्हाण, मुक्त विद्यापीठ पदवी परीक्षेचे प्रथम वर्ष उत्तीर्ण / पदवी धारण असे नमुद करून आवेदन अर्ज भरू शकेल व सदर उमेदवार आवेदन अर्ज भरण्यापासून वंचित राहणार नाही.

४. तरी सर्व घटक प्रमुखांना कळविण्यात येते की, जर असा उमेदवार त्यांचे घटकात आवेदन अर्ज भरणेबाबत परवानगी घेण्यास आल्यास त्याचेकडील संबंधित कागदपत्रे तपासून त्याचे कडून रितसर अर्ज घेवून त्यास वरील प्रमाणे कार्यवाही करण्याची परवानगी देण्यात यावी.

17.10.11.
(दिलीप सावंत)

अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकरीता

प्रति,

सर्व पोलीस आयुक्त, (लोहमार्गसह)
सर्व पोलीस अधिक्षक, (लोहमार्गसह)
सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल गट क्र. १ ते १३